

Arī atkritumi ir iespēja

Cēsu novads iesaistījies LIFE projektā "Atrkritumi kā resursi Latvijā", un tā realizācijas laikā plašas iespējas radīsies arī uzņēmējiem. Top īpaša platforma, ar kuras palīdzību uzņēmumiem būs iespēja meklēt savstarpējas sadarbības un attīstības iespējas atkritumu kā resursu ziņā. Projektā paredzētas arī apmācības uzņēmumu pārstāvjiem, kā arī perspektīvāko projektu attīstība, tāpēc pašvaldība aicina ikvienu novada ražojošo uzņēmumu

pedalīties šīs aktivitātes sekmīgā realizācijā.

Novada aprites ekonomikas un ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas eksperte Kristīne Āboliņa projekta ietvaros veido materiālu un atkritumu plūsmas ceļa karti, lai izstrādātu novada pašvaldības aprites ekonomikas ceļvedi un rīcības plānu.

Tāpat projekta realizācijas laikā Cēsu novadā tiks izveidots bezatkritumu kvartāls jeb kopiena, kur kopā darbosies novada uzņēmēji, kuri savā ikdienā darbojas bez at-

kritumiem vai savus ražošanas atkritumus piedāvā citiem uzņēmējiem, kuri tos izmanto kā resursu. LIFE projekta ietvaros tiks izsludināti grantu konkursi, lai uzņēmējiem būtu vieglāk uzsākt vai turpināt bezatkritumu uzņēmējdarbību. Papildus citām darbībām tiks veidotas darbnīcas, kur gan uzņēmējiem, gan citiem Cēsu novadā dzīvojošajiem būs iespēja iepazīties ar to, kā dzīvot un darboties dabai draudzīgi, neradot atkritumus un izmantojot jau iepriekš lietotus resursus.

Novados notiek dažādi pasākumi, lai rosinātu uzņēmējus sadarboties, kontaktēties, bet viss jau atkarīgs no katra paša, cik atvērts sadarbībai, cik ieinteresēts tajā.

Aktīvāki ir vienā jomā strādājošie, tostarp uzņēmēji, kuri darbojas tūrisma jomā, saredz sevi šajā nozarē un sadarbojušies jau pirms novadu apvienošanās. Bet tagad, kā norāda Cēsu novada jaunizveidotās Tūrisma attīstības aģentūras direktore **MADARA LASMANE**, ir iespēja vēl vairāk augt un pilnveidoties.

Stājoties amatā, M. Lasmane uzsver, ka jāveido plaša sadarbība ar tūrisma uzņēmējiem, arī pašai nāksoties atrast laiku, lai tiktos ar tūrisma uzņēmējiem, rosinātu uz sadarbību.

"Atzišos, ka ar jaunās struktūras veidošanu, lietu pārņemšanu tas nedaudz aizkavējās, bet tagad esmu atsākusi doties individuālajās

Sadarboties kopīga mērķa vārdā

vizītēs pie uzņēmējiem, lai iepazītos, uzzinātu, ko kurš dara, ko piedāvā, uzklautu viņu redzējumu. Sarunu gaitā cenšamies saprast, kā varam sadarboties, kā pašvaldība var palīdzēt. Mans uzstādījums, ka nedēļā ar diviem, trim vai četriem uzņēmējiem jāsatiekas. Pēc šādas tikšanās ar šo uzņēmēju vieglāk komunicēt, jo viņš zina, kas esmu, kāds pašvaldības redzējums tūrisma attīstībā."

Stāstot par uzņēmēju vēlmi sadarboties ar pašvaldību, sadarboties ar citiem nozarē strādājošajiem, viņa norāda, ka ir ļoti dažādi. Ir tie, kuri aktīvi meklē iespējas sadarboties, meklē iespēju kontaktēties ar citiem.

"Daži ir kūtrāki, bet man ir sajūta, ka šajā jomā strādājošie kopumā tomēr ir uz sadarbību vērsti," saka M. Lasmane. "Viņi gatavi atsaukties, ja no pašvaldības nākam ar kādu ideju. Uzņēmēji izprot, cik svarīgi, lai par viņiem zināms iespējami plašāk."

Vēlme sadarboties izpaudās decembrī, kad Tūrisma attīstības aģentūra aicināja atsaukties uzņē-

mējus, kuri piedāvā savus ražojumus Ziemassvētku dāvanām. Tapa interaktīva karte, kas aptvēra visu novadu, tajā bija vairāk nekā 30 uzņēmumi, mājražotāji, amatnieki un rokdarbnieki no Inešiem, Jaunpiebalgas, Mārsnēniem, Straupes, Kaives, Skujenes, Līgatnes, Dzērbenes, Cēsīm un citām novada vietām. Šobrīd tiek apzināts, kāda bijusi interese, vai iniciatīva veicinājusi preču noietu.

Tiks turpinātas arī tūrisma uzņēmēju tikšanās, kas ir jau ilggadēja tradīcija. Tās ielānātas divas reizes gadā.

"Pirmā jau pavisam drīz, martā, kad vispirms izstāstīsim par aktualitātēm, ko sagaidām no jaunās tūrisma sezonas, bet otrajā daļā sarīkosim apmācības par kādu tūrisma uzņēmējus interesējošu tēmu. Otrā tikšanās būs rudenī, kad pārrunāsim, kā gājis vasarā, un izstrādāsim darbplānu nākamajam gadam. Tad arī informēsim, ko no tā, ko uzņēmēji rosinājuši mainīt, uzlabot, esam paveikuši. Gribam veidot pilnvērtīgu sadarbību, lai

uzņēmēji redz, ka darbojamies kopā," saka aģentūras direktore.

Turpina veidoties novada tūrisma uzņēmēju datu bāze, ko divreiz gadā plānots aktualizēt, izskatot sarakstu, sazinoties ar uzņēmējiem, lai saprastu, vai viņi turpina darbību, kas jauns piedāvājumu.

Jautāta, vai būs jaunā novada digitālā karte, kurā apkopots tieši tūrisma piedāvājums, viņa atklāj, ka darbs pie tā notiek: "Tā ir tikai viena no iecerēm. Gribam tikt pie jaunās tūrisma mājaslapas, kas aptvertu visu novadu un kurā būtu karte, kurā ikviens var atrast sev interesējošu informāciju: kur nakšņot, kur paēst, ko redzēt, kur kādas atpūtas iespējas.

Tikpat svarīgi atrast pareizo formātu vienotam tūrisma bukletam. Agrāk katram bijušajam novadam bija savs, mums jāizdomā, kā visu informāciju apvienot vienā, lai nevienam nejustos apdalīts, ka šajā bukletā viņam atvēlēts mazāk vietas."

Var piebilst, ka šobrīd izsludināts atklāts konkurss par apvieno-

tā Cēsu novada tūrisma jauno vizuālo identitāti, kas veicinātu novada atpazīstamību un atspoguļotu apvienoto Cēsu novadu kā starptautiski konkurētspējīgu, kvalitatīvu tūrisma galamērķi ar labvēlīgu vidi uzņēmējdarbības attīstībai.

Nav aizmirsta arī pārrobežu sadarbība ar Raunu, Drustiem, kas tomēr joprojām - vismaz domās - skaitās mūsējie. "Tūrisma nav robežu," uzsver M. Lasmane. "Minētie galamērķi ir svarīgi. Jau līdz šim plašāka sadarbība Cēsīm, Līgatnei, Pārgaujai notika Gaujas Nacionālā klastera ietvaros ar Siguldu, Valmieru. Sadarbību veicina arī Vidzemes plānošanas reģions, Vidzemes tūrisma asociācija. Arī mūsu novadā jāraugās aiz robežām. Jaunpiebalgai jādomā arī par kooperēšanos tūrisma jomā ar Ranku, varbūt Gulbeni, Vecpiebalgai - ar Madonu, Ērgļiem, ikvienam ir jādomā plašāk, ne tikai novada, bet visas Vidzemes kontekstā." □

Uzņēmējdarbība un pašvaldība

Positīvas izmaiņas uzņēmumu kopējā skaitā 2022. gadā bijušas kopumā 10 pašvaldībās, kur jauno uzņēmumu bijis vairāk nekā likvidēto, vēsta "Lursoft". Šāda tendence fiksēta arī Cēsu novadā, kur pērn reģistrēti 187 jauni uzņēmumi, bet likvidēti - 175. Ja salīdzinām ar 2021. gadu, tad šie rādītāji attiecīgi bija 169 un 265.

Vairāk nekā 5000

"Druva" sazinājās ar Cēsu novada pašvaldības Uzņēmējdarbības attīstības nodaļas vadītāju **ZELMU MIČULI**, lai uzzinātu, kā pašvaldība veido saziņu ar uzņēmējiem, cik lielas ir iespējas palīdzēt, atbalstīt? Atzīstot, ka pašvaldības iespējas palīdzēt tieši ir samērā ierobežotas, viņa norāda, ka darbs ar uzņēmējiem notiek aktīvi.

Arī pašvaldībai ir svarīga informācija par uzņēmējdarbību novadā. Z. Mičule saka: "Mums ir novada uzņēmumu datu bāze, jo ik pa laikam kādos forumos, semināros, sanāksmēs ir jāprezentē uzņēmējdarbības vide novadā. Teiksim, Cēsīs viesojās Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas diplomāti, kuri vēstniecībā atbildīgi par ekonomikas jautājumiem, viņi vēlējās šādu informāciju. Tiesa, skaitļi, cik novadā ir uzņē-

mumu, dažādos reģistros ir atšķirīgi, bet kopumā sakām, ka novadā ir aptuveni 5100 uzņēmumu."

Tas gan tikai par tiem, kuri reģistrēti novadā, nav informācijas par tiem, kuri reģistrēti citur, bet darbojas Cēsu novadā.

Informācijas kanāli

Pašvaldība izmanto dažādas iespējas, lai uzrunātu uzņēmējus. Gada nogalē jau tradicionāli notiek uzņēmējdarbības forums, kas notiek klātienē, bet ir iespēja sekot norisei arī attālināti.

"Rīkojam arī mazākas tikšanās, tā sauktos biznesa "meet-up", tie vēltīti kādai konkrētai tēmai, noteiktai uzņēmējdarbības jomai, lai kopā nāk tie, kuriem līdzīgas intereses, kuri meklē kontaktus. Ja jūtam, ka uzņēmējiem ir interese, organizējam, veidojam programmu. Esam sapratuši, ka vienmēr jābūt uzņēmēju pieredzes stāstiem, tos visi grib dzirdēt," stāsta Z. Mičule.

Pašvaldības piedāvājums, veidojot šādas tikšanās, seminārus, mācības, ir tikai viens no plašā piedāvājuma, ko valsts kopumā rīko valsts iestādes, dažādas organizācijas, asociācijas, biedrības.

Reizi mēnesī uzņēmējiem e-pastā iespējams saņemt pašvaldības sagatavotās uzņēmējdarbības zi-

ņas, kur rodama informācija par konkrētā brīža aktualitātēm, atbalsta instrumentiem. Jautāta, kuri šo informāciju saņem, Z. Mičule stāsta, ka tie, kuri izteikuši šādu vēlmi: "Piedāvājam, vai viņi vēlas šādas ziņas saņemt, ja atbilde ir pozitīva, kontaktinformāciju iekļaujam mūsu e-pasta adresē sarakstā. Ikviens var jebkurā brīdī no tā attiekties vai pieteikties. Arī pašvaldības mājaslapā, kurā arī izlasāmas šīs ziņas, ir iespēja atstāt savus kontaktus, ja ir vēlme ziņas saņemt."

Atbalsta instrumenti

Visiem zināmā patiesība vēsta, ka uzņēmējdarbība ir pašvaldības asinsrite, tāpēc nākas domāt par iespējamajiem atbalsta instrumentiem. Pie tiem var pieskaitīt arī infrastruktūras uzlabošanu, jo labi ceļi, inženiertīkli ir pamats, lai uzņēmēji izvēlētos kādu vietu biznesa uzsākšanai. Taču tas nav vienīgais, ko pašvaldība piedāvā.

Cēsu Digitālais centrs uzņēmējiem piedāvā kursus, apmācības digitālo prasmju attīstīšanā. Ir koprades telpas "Skola6", kas rīko arī dažādus pasākumus. Z. Mičule stāsta, ka esošajās telpās brīvu vietu vairs neesot, tāpēc ar cerībām raugoties uz topošo kvartālu "Rainis", kur būs jaunas kop-

rades telpas.

"Pavasārī izsludināsim uzņēmējdarbības grantu konkursu, šis būs jau otrais visa novada teritorijā," saka Z. Mičule. "Atšķirībā no citiem grantu konkursiem šajā nosacījumi ir krietni vienkāršāki, tāpēc tas lieti noder tiem, kuri grib uzsākt savu biznesu. Te netiek prasīts radīt papildu darbavietas, sasniegt kaut kādu apgrozījuma pieaugumu, pietiek tikai ar ideju. Tiesa, tā jāprot pamatot, jo prognozēju, ka šogad konkurence būs liela. Jau pērn, kad konkurss notika pirmo reizi visa novada ietvaros, pieteikumu bija daudz, šogad, visticamāk, to būs vēl vairāk."

Vēl uzņēmēji var pretendēt uz Nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) atvieglojumiem, to piešķiršanas nosacījumi rodami pašvaldības saistošajos noteikumos.

Ir pašvaldības izveidotais Industriālais parks, kur vēl divi zemes gabali ir pieejami. Pašvaldības mājaslapā redzamajā investīciju kartē ir vēl citi īpašumi, kas pieejami rūpnieciskās ražošanas attīstībai. Z. Mičule stāsta, ka šis jautājums aktualizēts apvienību pārvaldēs un, iespējams, investīciju kartē parādīsies jauni piedāvājumi citviet novadā.

Radīts Cēsu novadā

Mainoties novadam, mainās arī vietējie zīmoli, kas vēstīja, ka

kāds produkts ražots tajā vai citā novadā. Šis jautājums aktualizēts arī jaunajā novadā.

"Ir vēlme izveidot kopīgu zīmolu "Radīts Cēsu novadā" vai "Ražots Cēsu novadā," saka Z. Mičule. "Pagaidām tas tikai idejas līmenī, jo nepietiek ar preču zīmes izveidošanu, ir svarīgi saprast, kā to iedzīvotājiem, kā tas var palīdzēt uzņēmējiem. Viņi to atbalsta un vēlas, lai Cēsīs būtu kāda kopīga vieta, kur šī zīmola preces būtu pieejamas. Mazajiem ražotājiem tas svarīgi, jo viņi ražo interesantas, kvalitatīvas preces un labprāt nodarbotos tikai ar ražošanu, uzticot pārdošanu citiem. Šobrīd pie tā strādājam!" □

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".